

Kihallgatási taktika II.

A tanúk kihallgatása

A tanútípusok

A szakirodalom számtalan tanútípust különböztet meg; bőbeszédű, szűkszavú, fontoskodó, félénk, szenvedélyes, gátlásos stb., felismerésüknek komoly jelentősége van!

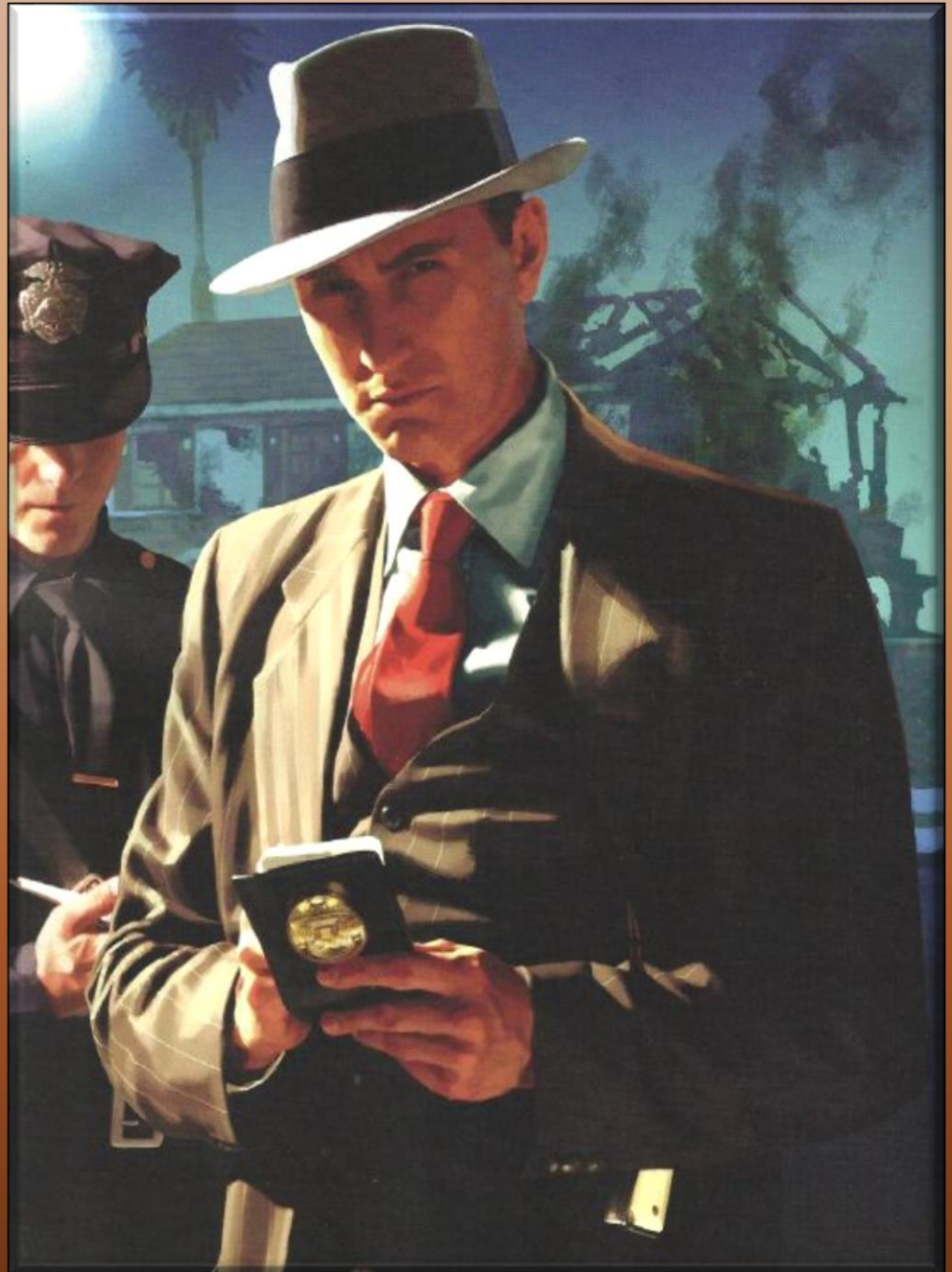
- **Elsődleges/másodlagos tanúk (közvetlen/közvetett) – a releváns tények észlelése szempontjából**
- **Érdektelen/érdekelt tanúk – az ügghöz kapcsolódás jelentősége, tárgyilagosság**

A kihallgatási taktika a formalizált kihallgatás eszköze!

A tanúk felkutatása rendkívül fontos nyomozati feladat, de nem a kihallgatási taktikához tartozik

A magyar eljárás elvileg lehetővé tenné a tanúk azonnalos helyszíni meghallgatását és vallomásuk rendőri jelentésben történő rögzítését is, de a rendkívül merev bírósági gyakorlat ezt nem fogadja el bizonyítékként (és az ügyészség sem támogatja)

Felkészülés a kihallgatásra

- **A bűnügy alapos tanulmányozása (a már felderített tárgyi és személyi bizonyítékok számbavétele, előző jkv-ek, szakértői vélemények stb.)**
- **A felteendő kérdések rendszerezése abból a szempontból, hogy melyikre várhatunk közvetlen választ a tanútól**
- **A kihallgatandó tanú előzetes megismerése (pl. előélet, megbízhatóság, műveltségi színvonal, terhelthez való viszony, érdekeltség)**
- **A fentiek figyelembevételével a kérdések sorrendjének rögzítése a kihallgatási tervben (a terv rugalmasan kezelendő!)**

A kihallgatás időpontja

Helyes kitűzése nagyon fontos tényező!

- **Általában az észleléshez legközelebb eső időpont a legalkalmasabb**
- **Előfordulhat azonban olyan eset is, hogy a tanú észlelései az elkövetéshez közel eső időpontban erősen emocionálisak, ezért bizonyos időt kell hagyni neki a tárgyilagos emlékezet kialakulása érdekében.**

A tanúk kihallgatásának sorrendje

A helyes sorrend felállítása nagy taktikai jelentőséggel bír, az eljárás eredményét jelentős mértékben befolyásolja, sőt el is döntheti! Meghatározó tényezői:

- az adott ügy sajátosságai
- az egyes tanúvallomások várható tartalma
- a tanúk objektív adottságai
- a tanúk szubjektív tulajdonságai

Komoly bizonytalansági tényezők, ha szükséges változtatni kell a sorrenden!!

A hagyományos tanúkihallgatás szakaszai

- 1. a tanú személyazonosságának tisztázása, egyéniségének megismerése és az ügghöz való kapcsolatának megállapítása;**
- 2. a tanú kötetlen elbeszélésének meghallgatása;**
- 3. a kihallgatást végző kérdéseinek feltevése, az erre kapott válaszok meghallgatása és rögzítése.**

A kognitív interjú I.

Sanders 1986-os vizsgálata ráirányította a figyelmet a tanúk kihallgatásának fontosságára

Más vizsgálatok viszont rámutattak a kihallgatások szakszerűtlenségére

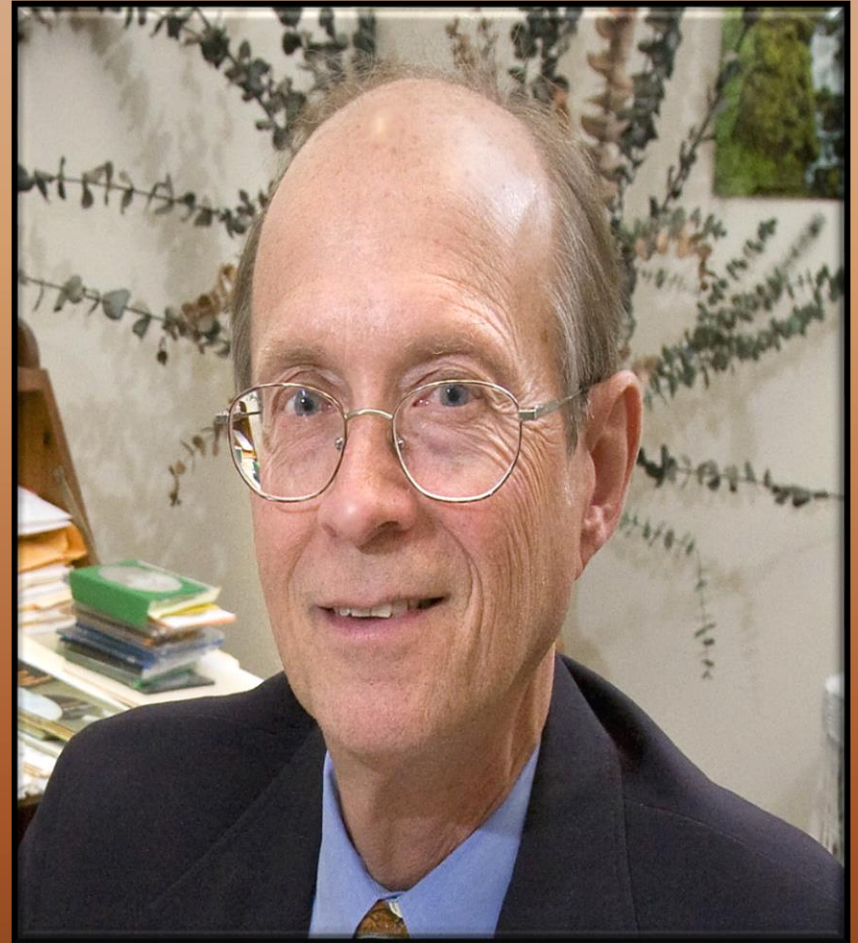
Új, rendkívül hatékony tanúkihallgatási eljárás – 1992 Ron Fisher és Ed Geiselman (USA):

„Emlékezést elősegítő technikák alkalmazása a kihallgatásban: A kognitív interjú”

Ronald P. Fisher

Edward Geiselman

A kognitív interjú II.

Négy emlékezést elősegítő technika:

- 1.a számoljon be mindenről instrukció**
- 2.a kontextus újrafelépítése az emlékezés során
(szabad elmondás)**
- 3.az események változatos sorrendben történő
felidézése**
- 4.a perspektíva váltás technikája**

A kognitív interjú III.

A kognitív interjú módszerén alapuló kihallgatás hét szakasza:

1. bemutatkozás, személyes kontaktus kiépítése
2. a kihallgatás céljának kifejtése
3. a tanú szabad beszámolója
4. A kérdések feltevése
 - nyitott kérdések
 - emlékezzen minden kis részletre instrukció
 - részletek tisztázása során már lehet zárt kérdés is
5. fordított sorrendű visszaemlékezés, perspektíaváltás
6. a kihallgató összegzi az elhangzottakat, egyeztet a tanúval, jegyzőkönyvezés
7. a kihallgatás befejezése, a jegyzőkönyv lezárása

Speciális alanyok

I. Gyerekkorú kihallgatása

- Csak akkor ha kihallgatásuk nélkülözhetetlen (pl. szexuális bántalmazás sértettjei)
- Speciálisan erre kialakított helyiségben
- Pszichológus szaktanácsadóként történő bevonásával
- Nyomozási bíró előtt
- Hang és videótechnikai rögzítés

A bizonyíték megszerzése csak az egyik cél, ugyanolyan fontos (vagy fontosabb) a kiskorú védelme, vagyis, hogy a kihallgatást ne kelljen többször megismételni, a gyermeknek a történeteket ne kelljen újra átélnie!

Speciális alanyok II. Családon belüli erőszak sértettjei

Tipikusan bántalmazott nők

A fő különbség a kihallgató személye (empátia!!)

A kihallgatás elején le kell szögezni, hogy az elszenvedett erőszak nem a sértett hibája

A kérdéseknek nem csak az elszenvedett testi, hanem az egyéb bántalmazásokra is ki kell terjednie (fenyegetés, tárgyak tönkretétele, háziállatok bántalmazása, szexuális visszaélés)

A sértett biztonságának érdekében fel kell térképezni, hogy mennyire van veszélyben, és ki kell dolgozni egy reális biztonsági tervet (mit tehet? kihez fordulhat? milyen egyéb lehetőségei vannak a jogi út mellett?)

